

SOLUZIONI

VALUTAZIONE

A1: 75% del punteggio totale della prima parte (primi 5 esercizi 24/32); viene attribuito l'A1 anche se lo studente svolge entrambe le parti e consegue almeno 24/44.

A2: 75% del punteggio totale 33/44, di cui almeno 8 nella seconda parte (ess. 6-7).

1. Bello in Italiam illato, Hannibal ad Roman cum suis **4 militibus** pervenit, sed in urbem non intravit; in Campaniam exercitum **12 duxit**, quod adventum consulum Romanorum cum exercitu venientium timebat. Interea in **8 Hispania** Hasdrubal, Hannibalis frater, proelio superavit duos Scipiones qui, post multas in bello victorias, adversa fortuna, necati sunt, quamquam eorum exercitus exstinctus non est. Eodem **1 tempore** consul Marcellus magnam insulae Siciliae partem occupavit et cepit **9 multas** eius urbes quas antea Afri tenebant. Inde Romani victores multas divitias Romam miserunt. Laevinus in Macedonia socium fecit Philippum regem et cum multis Graeciae populis et cum Attalo, **6 qui** tum in Asia rex erat, amicitiam iunxit. Postea in Siciliam venit ubi quadraginta urbes ei **7 se** dederunt, viginti sex ab eo captae sunt. In eo bello Laevinus **3 apud** Agrigentum vicit Hannonem, Afrorum ducem, et Romam hostes captos misit. In Italia consul Cn. Fulvius ab Hannibale victus et occisus est.

2. F-F-V-V-F-NL-F

3.

1	2	3	4	5
C	B	C	D	D

4.

1	2	3	4	5	6	7	8
C	B	D	B	C	A	C	A

5. Trasforma le seguenti proposizioni/ sintagmi preposizionali secondo quanto suggerito (4 punti).

A. Mox consulum cum exercitu venientium **metu** Hannibal ad Campaniam se recepit.

Mox, **cum** consules cum exercitu venientes **METUERET/METUISSET**, Hannibal ad Campaniam se recepit

B. Casu enim magis **erant** quam virtute **decepti**.

Casus enim magis quam virtus **eos FEFELLERAT**.

C. Siciliae magna pars capta est (...) et nobilissima urbs Syracusana; praeda ingens Romam **perlata est**.

Siciliae magna pars capta est (...) et nobilissima urbs Syracusana, **ita ut** praeda ingens Romam **PERLATA SIT/PERFERRETUR**.

D. Hannibal in Italia Cn. Fulvium consulem subito **aggressus** cum octo milibus hominum interfecit.

Hannibal in Italia, **postquam** Cn. Fulvium consulem subito **AGGRESSUS EST/AGGRESSUS ERAT**, cum octo milibus hominum interfecit.

6. Inserisci le parole mancanti, flettendole in modo adeguato nella parafrasi del brano letto (6 punti).

Cum in Hispania, occisis duobus Scipionibus, nullus dux esset, Romani P. Cornelium Scipionem, filium P. Scipionis, qui **virtute** inter omnes insignis erat, miserunt, ut bellum in Carthaginienses **gereret/gereretur**. Postquam P. Cornelius Scipio urbem, in qua divitiae, opes, honesti quoque obsides erant, cepit, fratrem Hannibalis, **qui** in pugna victus erat, Romam misit et obsides domum remisit. Cum hoc nuntiatum esset, Romani laeti fuerunt. **Victo** Hannibalis fratre, praeda maxima a Scipione capta est. Dum haec in Hispania geruntur, in Italia Q. Fabius Maximus, capto Tarento, ubi Hannibal ingentes copias habebat, **eius/eorum** ducem occidit, captivos pecuniamque cepit. Cognitis his rebus, multae civitates, quae ad Hannibalem transierant, se Fabio Maximo **dedere** statuerunt.

virtus, virtutis

vinco, -is, vici, victum, -ere

gero, -is, gessi, gestum, -ere

is, ea, id

qui, quae, quod

dedo, dedis, dedidi, -itum, dedere

7. Trasforma le proposizioni / sintagmi preposizionali secondo quanto suggerito (6 punti).

A. Interea ad Hispanias, ubi **occisis** duobus Scipionibus nullus Romanus dux erat, ...

Interea ad Hispanias, ubi **quia** duo Scipiones **in proelio MORTUI SUNT/MORTUI ERANT**, nullus Romanus dux erat,...

B. Magonem etiam, fratrem Hannibalis, ibidem capit, quem Romam cum aliis **mittit**.

Magonem etiam, fratrem Hannibalis, ibidem capit, quem Romam cum aliis **MITTI/MITTERE iubet**.

C. Romae ingens laetitia **post hunc nuntium** fuit.

Hac re **NUNTIATA**, Romae ingens laetitia fuit.

D. omne aurum, argentum et belli apparatus Afri habebant, nobilissimos quoque obsides, **quos** ab Hispanis **acceperant**.

omne aurum, argentum et belli apparatus Afri habebant, nobilissimos quoque obsides, ab Hispanis **ACCEPTOS**.

E. Scipio Hispanorum obsides parentibus **reddidit; quare** omnes fere gentes Hispaniae uno animo ad eum transierunt.

Cum a Scipione Hispanorum obsides parentibus **REDDITI ESSENT/REDDERENTUR**, omnes fere gentes Hispaniae uno animo ad eum transierunt.

F. **Post quae** Hasdrubalem, Hannibalis fratrem victum fugat.

Postquam ea FECERAT/FECIT/FACTA SUNT/ FACTA ERANT, Hasdrubalem, Hannibalis fratrem victum fugat.